

IHMISEN MIELI

TUTKIMUSOHJELMA 2012–2016

Ohjelmamuistio

1. TAUSTA

Useat tieteen- ja taiteenalat tutkivat ihmisen mieltä eri näkökulmista. Haasteena on näiden näkökulmien saattaminen hedelmälliseen vuorovaikutukseen kokonaisvaltaisemman ja syvemmän kuvan saavuttamiseksi. Mieli voidaan nähdä ryväkseenä toimintoja, jotka kehittyvät ja muovautuvat ihmisen ja hänen ympäristönsä välisessä jatkuvassa vuorovaikutuksessa. Hermojärjestelmä on välttämätön mielen kehitykselle ja toiminnalle, mutta niin on myös ihmisten välinen vuorovaikutus samoin kuin heidän toimintaympäristönsä ja kulttuurikin. Näiden eri välttämättömyyksien ja niiden välisten suhteiden ymmärtämiseksi on tarpeen luoda siltoja mieltä tutkivien tieteenalojen kesken.

Mielen ymmärtäminen vaatii luovaa ja ennakkoluulotonta yhteistyötä humanististen tieteiden, yhteiskuntatieteiden sekä luonnontieteiden välillä; tarvitaan yhteisen kielen löytämistä. Mielen eri funktioiden huomioiminen myös hermoston toiminnan kautta mahdollistaa kokonaisvaltaisemman ymmärryksen eri kulttuuristen ja yhteiskunnallisten ilmiöiden luonteesta. Vastaavasti ihmistieteiden näkökulmat syventävät neuraalisten ilmiöiden tulkintaa ja auttavat muotoilemaan uusia kysymyksiä. Tästä ovat esimerkkeinä varhaisia oppimisprosesseja ja varhaista vuorovaikutusta selvittävä monitie- teinen vauva- ja lapsitutkimus, johtajuuden ja päätöksenteon prosessien poikkitieteinen tutkimus sekä uusi kielentutkimus, joka yhdistää perinteisiä lingvistisiä metodeja neurotieteellisiin metodeihin ja mallintamiseen. Muita uusia poikkitieteisiä tutkimusalueita ovat esimerkiksi kognitiivinen musiikintut- kimus, joka on tuottanut uutta tietoa tunteiden, kehon ja mielen suhteista. Myös ajattelun ja kommunikaation sekä sosiaalisuuden tutkimuksen sisältä sekä niiden ja muiden tieteenalojen väliltä löytyy uusia poikkitieteisiä tutkimusalueita. Koulutuksen ja osaamisen kannalta on tärkeää ymmärtää syvällisesti, miten mieli oppii mahdollisimman luonnollisissa olosuhteissa.

Ihmismielen tutkimuksessa on viime aikoina tapahtunut uusia avauksia, jotka yhtäältä selvittävät mie- len suhdetta sen neuraaliseen perustaan ja sitä kautta erilaisiin materiaalisiin prosesseihin ja toisaalta valottavat yksilöllisten mentaalisten prosessien suhdetta yhteisöjen, kulttuurien ja yhteiskunnan mo- ninaisiin merkitysverkostoihin. Monet tutkijat ovat kiinnostuneet aivojen toiminnasta luonnollisissa olosuhteissa ja vuorovaikutuksessa muiden toimijoiden tai tekijöiden kanssa. Bio- ja lääketieteen aloilla on otettu käyttöön aivojen kuvantamisen uusia menetelmiä, joilla voidaan mitata ihmisen toimintaa ja emootioita ärsykkeiltään todellisen maailman kaltaisissa olosuhteissa. Laajasti ymmärrettyjen ympäris- tötekijöiden vaikutus ihmisen kehitykseen pyritään entistä paremmin ottamaan huomioon. Evoluutio- ja kehityspsykologiassa on tutkittu sikiöiden ja vastasyntyneiden käyttäytymistä, kommunikaatiota ja havaintojärjestelmiä.

Biologisten ja kulttuuristen prosessien rinnakkaisuus, vuorovaikutus ja erilaiset riippuvuussuhteet ym- märretään entistä paremmin, ja uudet kokeelliset tulokset ovat tuoneet niihin aivan uudenlaista valaistusta. Kulttuurin ja yhteiskunnan tutkimuksen aloilla kiinnostus naturalistisiin ja evolutiivisiin selitysmalleihin todellisuuden sosiaalista muodostumista korostavan konstruktionismin rinnalla on ollut nousussa jo jonkin aikaa. Mieli, tajunta ja tietoisuus nähdään usein relationaalisena tai paikallis- tuneena, jolloin sen suhde toiminnalliseen kehoon ja orgaaniseen ruumiiseen sekä ympäristöön korostuu. Taiteiden tutkimuksen alueella evolutiiviset ja neurotieteiden näkökulmat ovat avanneet uusia näkökulmia esteettisten merkitysten välittymisen ja taiteellisen ilmaisun funktioihin inhimillises- sä vuorovaikutuksessa.

1.1 ALAN TUTKIMUS SUOMESSA

Suomella on erinomaiset mahdollisuudet nousta tutkimuksen kansainväliseen kärkeen monitieteisessä tutkimuksessa, jossa mieltä ja sen neuraalisia mekanismeja tutkitaan kulttuurisessa ja yhteiskunnallisessa kontekstissa. Suomalaista mielen tutkimusta ovat pohjustaneet Suomen Akatemian NEURO -tutkimusohjelma (2006–2009); Suomen Kulttuurirahaston rahoittama Mieli-foorumi (2007–2008) sekä mm. meneillään olevat tutkimusohjelmat SALVE (2009–) ja SKIDI-KIDS (2010–). Suomen Akatemian ja Tekesin Finnsight 2015 -raportissa todetaan, että yksi tärkeä kehittämisalue on ”perustutkimus ja soveltava tutkimus aivojen ja mielen kehityksestä ja toiminnasta erityisesti liitettynä vuorovaikutustutkimukseen”.

Suomessa on perinteisesti tehty korkeatasoista mielen tutkimukseen linkittyvää neurotieteen tutkimusta muun muassa hermoston kehityksen, muokkautuvuuden, oppimisen, muistin ja aistihavaintojen hermostollisten mekanismien tutkimuksen aloilla. Kansainvälisesti vahvoja mielen tutkimuksen alueita ovat myös mm. psykiatria, fenomenologia, mielen filosofia, kielitiede, kognitiivinen psykologia ja musiikintutkimus, varhainen vuorovaikutustutkimus, filosofinen psykologia, neurobiologia, tunteiden filosofia ja käsitehistoria, tietojenkäsittelytiede ja formaali logiikka.

Vaikka Suomessa on useita kansainvälisesti korkeatasoisia mielen tutkimuksen yksiköjä, toimivat ne erillään toisistaan, ja alan tutkimusresurssit ovat hajanaiset. Neurotieteen tutkimusohjelmassa (NEURO; 2006-2009) keskityttiin hermoston kehityksen, toiminnan ja sairauksien tutkimukseen, ja ohjelman päätyttyä on tarpeen luoda uudenlaista synergiaa maassa toimivien huippututkimusryhmien välille. On myös tarpeen syventää ja laajentaa alan tutkijoiden vuorovaikutusta entistä monipuolisemman mielen tutkimuksen mahdollistamiseksi. Ihmisen mieli -tutkimusohjelmalla voidaan synnyttää monitieteisiä hankkeita ja hankkeiden välistä synergiaa tavalla, joka ei muilla Akatemian rahoitusmuodoilla olisi mahdollista.

2. TAVOITTEET

Ihmisen mieli -tutkimusohjelman päämääränä on tuottaa uutta ja entistä kokonaisvaltaisempaa tietoa ja ymmärrystä ihmisen mielestä, sen neuraalisesta perustasta, kehityksestä, tukemisesta, muokkautumisesta ja toiminnasta kulttuurisessa ja yhteiskunnallisessa kontekstissa. Ohjelmassa korostetaan Akatemian eri toimikuntien edustamien tieteenalojen välistä vuoropuhelua ja pyritään kokoamaan pirstoutunutta tutkimuskenttää ja edistämään eri alojen kohtaamista mm. metodologioita yhdistämällä sekä verkottamalla kansallisella ja kansainvälisellä tasolla. Hankkeissa tulee soveltaa ja yhdistää aidosti luonnontieteellisten, humanistis-yhteiskunnallisten ja mielen filosofian tutkimustraditioiden moderneja ja relevantteja menetelmiä. Erityisesti toivotaan hankkeita, joissa tieteidenvälisyys tai monitieteisyys toteutuvat kahden tai useamman metodiikaltaan ja lähestymistavoiltaan selvästi erilaisen tieteenalueen välillä.

Ohjelmassa kannustetaan tutkimusmenetelmien kehittämiseen ja niiden entistä integroidumpaan hyödyntämiseen eri tieteenaloilla. Kyse on mm. sellaisten tutkimusmenetelmien kehittämisestä, joilla voidaan hallitusti ja automatisoidusti tutkia ja mitata mielen ilmiöitä, yksilöiden välisiä vuorovaikutuksia ja niiden perustana olevia aivomekanismeja luonnollisen kaltaisissa olosuhteissa esim. video- tai äänitallenteita hyväksi käyttäen. Tavoitteena on kehittää uusia signaalinkäsittelymenetelmiä annotoitujen tallenteiden synnyttämien aivovasteiden ja ulkoisen reaktioiden analysointiin. Mielen ymmärtämiseksi pyritään myös laskennallisesti ja loogisesti mallintamaan aivotoimintoja, yksilöiden

välisiä vuorovaikutuksia sekä sosiaalisia verkkoja informaationkäsittelyn, neuraalisten mekanismien, aivojen, yksilön ja yhteisön tasoilla. Menetelmien tuottaman informaation tarkastelussa ja tulkinassa on olennaista hyödyntää mielen tutkimuksen aloja monitieteisesti.

3. TEEMA-ALUEET

Luonnontieteiden vahvan kokeellisen otteen ja eksaktien menetelmien rinnalla kulttuurin ja yhteiskunnan tutkimuksen vahvuuksia ovat ihmismielelle ominaisten merkityssuhteiden jäsentäminen sekä merkityskontekstien ja -kokonaisuuksien analyysi. Mieli on keskeinen käsite kaikilla kulttuurin ja yhteiskunnan tutkimuksen alueilla – yleensäkin kaikessa ihmistieteessä. Tutkimusohjelmassa eri kentät hyötyvät toisistaan ja tarjoavat toisilleen välineitä entistä tarkempien tutkimuskysymysten muotoilemiseen. Keskeistä ohjelmassa on pyrkimys yhdistää selittävä ja ymmärtävä tutkimusote, kvantitatiivinen ja kvalitatiivinen tutkimus, luonnontieteelliset, humanistiset ja yhteiskuntatieteelliset näkökulmat ja metodologiat. Ohjelma tarjoaa vahvat edellytykset tieteidenväliseen työskentelyyn, ja kaikilla sen osa-alueilla tulisi pyrkiä monitieteiseen lähestymistapaan.

Tutkimusohjelman hankkeissa tulee tutkimuskohteena olla ihmisen mieli. Eläinmallien käyttö mielen kehityksen ja toiminnan kokonaisvaltaisemmaksi ymmärtämiseksi on mahdollista.

Ohjelman tutkimukselliset teema-alueet ovat:

1. **Mielen kehitys, kasvu ja oppiminen:** mielen kehityksen biologia ja kehityspsykologia; prenataalikehitys; mieli, geenit ja epigenetiikka; ymmärtäminen; oppiminen sekä sen edellytykset ja esteet; moraalin synty ja kehitys; kasvatus, kriittisyys sekä tiedolliset ja toiminnalliset normit; leikki ja mielikuvitus; emootiot, keho ja mieli; aivojen ja mielen muokkautuminen; rationaalisuuden kehitys.
2. **Mieli, ilmaisu ja kieli:** mielen, aivojen, kehon ja ympäristön suhteet; mielen, kielen, maailmankuvan ja arvomaailman suhde; ympäristö, muisti ja identiteetti; kielellinen ja ei-kielellinen ajattelu ja kommunikaatio; taiteellinen ilmaisu ja kommunikaatio; monikielisyys; yksilöllinen ja kollektiivinen luovuus; tietoisuus; mielen filosofia ja historia.
3. **Mieli ja terveys:** terveen mielen kehittymisen puitteet; sairastuneen mielen ymmärtäminen ja tukeminen; ikääntyvä mieli; eri hoitomuotojen vaikutus mieleen; emootioiden rooli mielen kehityksessä ja kuntoutuksessa; räätälöity kuntouttaminen; realiteetin testauskyky ja sen häiriöt; muuntuneet tajunnantilat (uni, hypnoosi, hallusinaatiot); riippuvuus; syyntakeellisuus.
4. **Mieli, kokeminen ja vuorovaikutus:** sosiaalinen käyttäytyminen ja inhimillinen vuorovaikutus; digitaaliset ympäristöt ja mieli; yksilöllinen ja ryhmässä tapahtuva päätöksenteko; tunteiden vaikutus päätöksentekoon; esteettinen ja eettinen kokemus ja vuorovaikutus; manipulaatio; tunteiden jakaminen, kokemus ja säätely; oman mielen hallinta ja säätely; meditatiiviset ja uskonnolliset kokemukset; intersubjektiivisuuden muodot ja niiden kulttuurinen ylläpito; ihmisen ja koneen vuorovaikutus; tuettu kognitio; laajennettu ja sosiaalinen kognitio.

Teema-alueet eivät ole toisiaan poissulkevat. Hankkeet voivat kattaa useampia teemoja tai niiden osia.

4. YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAVUUS

Korkeatasoinen mielen tutkimus vaatii monitieteistä otetta. Erityisen tärkeää on luonnontieteellisen ja humanistisen tutkimustradition konvergoituminen. Perustutkimuksen vahvistamisen ohella ohjelma voi tuottaa uutta tietoa mm. lasten ja aikuisten opetuskäytäntöihin, lastensuojelun tarpeisiin, sosiaalisten vaikeuksien diagnostiikkaan ja korjaamiseen, muistihäiriöisten vanhusten hoitoon ja psyykkisesti ja neurologisesti sairaiden kuntoutukseen. Mielen sairaudet ja oppimishäiriöt aiheuttavat mittavia yhteiskunnallisia kuluja ja inhimillistä kärsimystä, joita molempia voidaan vähentää. Ohjelman piirissä tehtävä tutkimus voi vastata myös elinikäisen oppimisen haasteisiin ja siihen, miten ihmiset pysyvät työ- ja oppimiskykyisinä koko elämänkaaren ajan. Erityisen haasteen muodostavat ihmisen elin- ja toimintaympäristön muutokset ja niiden vaikutukset yksilön kognitiivisiin kykyihin, mm. muistiin. Mielen tutkimuksen avulla voidaan saada merkittäviä yhteiskuntaa hyödyttäviä tuloksia, jotka parhaassa tapauksessa lisäävät ihmisten hyvinvointia ja elämisen laatua sekä tuottavat taloudellista hyötyä. Tutkimusohjelma vastaa myös osaltaan Akatemian hallituksen määrittämiin ns. suuriin haasteisiin (kts. 5.2.1).

5. TUTKIMUSOHJELMAN TOTEUTUS

Ohjelmalla pyritään vahvistamaan tieteidenvälisyyttä ihmisen mielen tutkimuksessa, ja sen tutkimusteemat liittyvät kaikkien Akatemian toimikuntien tutkimusaloihin. Valmisteluun ovat osallistuneet biotieteiden ja ympäristön tutkimuksen, kulttuurin ja yhteiskunnan tutkimuksen, luonnontieteen ja tekniikan tutkimuksen sekä terveyden tutkimuksen toimikunta.

5.1 OHJELMAN RAHOITUS

Ihmisen mieli -tutkimusohjelma (MIELI) on Suomen Akatemian rahoittama ja koordinoima tutkimusohjelma, jonka hankkeiden rahoituskausi on neljä vuotta (2013–2016). Ohjelman kautta Akademia rahoittaa tutkimushankkeiden ja tutkimuskonsortioiden tekemää monitieteistä tutkimusta. Tutkimuskonsortio on yhteisen tutkimussuunnitelman pohjalta toimiva itsenäisten osahankkeiden kokonaisuus, jossa erilaisia menetelmiä ja tieteenaloja yhdistämällä pyritään saavuttamaan lisäarvoa, joka ei ole tavanomaisessa hankeyhteistyössä mahdollista. Ohjelman ensimmäisessä haussa tavoitellaan rahoitettavaksi 11–15 tutkimushanketta. Ohjelman myöntövaltuus on 10 miljoonaa euroa vuonna 2012. Lisäksi käydään neuvotteluja mahdollisen kansainvälisen lisähaun avaamisesta vuonna 2013. Mikäli lisähaku toteutuu, siihen osallistuvista rahoittajakumppaneista ja hakukäytännöstä ilmoitetaan erikseen. Tutkimusohjelmalla pyritään tukemaan kansallista yhteistyötä ja verkottumista.

5.2 KANSALLINEN YHTEISTYÖ

Ihmisen mieli -tutkimusohjelma tukee Akatemian hallituksen määrittelemiä ns. suuria haasteita, kuten terve arki kaikille, väestön ja yksilön ikääntyminen, kulttuurien vuoropuhelu, ja oppiminen ja osaaminen mediayhteiskunnassa. Ohjelma tekee myös yhteistyötä Akatemian muiden tutkimusohjelmien, kuten Kansanterveyden haasteet (SALVE) sekä Lasten ja nuorten hyvinvointi ja terveys (SKIDI) -tutkimusohjelman kanssa. Strategisen huippuosaamisen keskittymistä (SHOK) ainakin terveys ja hyvinvointi SalWe Oy:n tutkimusstrategioissa ihmisen mieleen liittyvällä tut-

kimuksella voi olla rooli. Yhteistyön mahdollisuuksia on myös muiden SHOK:ien kanssa. Neuvotteluja rahoitusyhteistyöstä pohditaan muun muassa kotimaisten säätöiden ja eri ministeriöiden kanssa.

5.3 KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ

Tutkimusohjelma pyrkii valikoiden yhteistyöhön sellaisten ulkomaisten tutkimusrahoittajien kanssa, jotka rahoittavat korkeatasoista tieteellistä tutkimusta ja jotka tunnustetaan kohdemaina suomalaisen mielen tutkimuksen kannalta kiinnostaviksi. Ohjelmassa suunnitellaan toista, kansainvälistä hakua vuonna 2013. Mielen tutkimuksen ja yhteistyön kannalta kiinnostaviksi kohdemaiksi on alustavasti tunnustettu muun muassa Kanada, USA, Japani, Iso-Britannia, Hollanti ja Saksa. Myöhemmästä kansainvälisestä yhteistyöstä ja mahdollisesta erillisestä hausta, joka suuntautuu kansainvälisiin yhteishankkeisiin, päätetään erikseen. Huomioidaan muun muassa yhteisen ohjelmasuunnittelun aloite Joint Programming Initiative Alzheimer's Disease ja sen tulevat aktiviteetit. Lisäksi Suomen Akatemia on mukana EU:n 7. puiteohjelman rahoittamassa ERA-Net NEURON II:ssa (www.neuron-eranet.eu) vastaten Young scientist support -työpakettista. ERA-Net NEURON II järjestää eurooppalaisia yhteishankehakuja sairauksiin liittyvän neurotieteellisen tutkimuksen alalta vuosien 2012–2015 aikana. ERA-Net NEURON II:n kautta mahdollisesti rahoitettavat suomalaishankkeet tullaan linkittämään ohjelmakoordinaation kautta MIELI-tutkimusohjelman toimintaan.

5.3 AIKATAULU

Tutkimusohjelmassa rahoitetaan enintään nelivuotisia hankkeita ja konsortiohankkeita vuosina 2013–2016. Hankkeiden rahoituskausi on pääsääntöisesti neljä vuotta. Rahoituskausi alkaa 1.1.2013 ja päättyy 31.12.2016. Haun ja hakemusten arvioinnin aikataulu on esitetty tarkemmin luvussa 6. Ohjelman avajaisseminaari järjestetään kevättalvella 2013. Ohjelman valmisteluvaiheessa on käyty neuvotteluja useiden ulkomaisten rahoittajien kanssa mahdollisesta toisesta hausta vuonna 2013. Mikäli ohjelman kansainvälinen lisähaku toteutuu, lisätietoja haun rahoittajista, tutkimusalueista, aikataulusta ja hakuprosessista toimitetaan Akatemian verkkosivujen kautta vuoden 2013 aikana.

Ohjelman loppuarviointi suoritetaan vuoden 2017 aikana. Loppuarvioinnin toteutus on kuvattu tarkemmin luvussa 5.6.

5.4 JOHTORYHMÄ

Tutkimusohjelmaa johtaa johtoryhmä, joka koostuu Akatemian toimikuntien jäsenistä ja asiantuntijajäsenistä. Johtoryhmään voidaan lisäksi kutsua muita asiantuntijoita. Johtoryhmän tehtävänä on:

- valmistella ohjelmaa ja tehdä ohjelmajaostolle ehdotus rahoitettavista hankkeista
- ehdottaa Akatemian toimikunnille ja muille rahoittajille mahdollisia lisähakuja ja/tai lisärahoitusta
- johtaa ohjelmaa ja vastata sen seurannasta

- ohjata ohjelman koordinaatiota
- vastata ohjelman loppuarvioinnista
- edistää ohjelman tutkimustulosten hyödyntämistä

5.5 OHJELMAN KOORDINOINTI

Tutkimusohjelma edistää tutkimushankkeiden kehittymistä ohjelmakokonaisuudeksi aktiivisen tiedonvaihdon ja yhteistyön kautta. Tutkimusohjelman koordinaatiosta vastaavat johtoryhmä sekä Suomen Akatemian nimeämät ohjelmapäälliköt ja projektisihteeri, joiden tehtävänä on edistää ohjelman tavoitteiden toteutumista yhteistyössä hankkeiden kanssa. Hankkeiden toivotaan näin vahvistavan toisiaan ja ohjelman synnyttävän uudenlaista monitieteistä tutkimustietoa. Siksi ohjelmaan valittavien hankkeiden johtajilta edellytetään, että he sitoutuvat ohjelman tavoitteisiin ja toimivat aktiivisesti yhteistyössä ohjelman aikana ja arvioitaessa ohjelman tuloksia sen päätyttyä.

Ohjelmaan valittujen hankkeiden vastuullisten johtajien tulee:

- vastata ja raportoida hankkeen tieteellisestä edistymisestä ja rahoituksen käytöstä ohjelmapäällikön ja rahoittajien ohjeiden mukaisesti,
- varmistaa oma ja tutkimusryhmän jäsenten osallistuminen ohjelmakoordinaation järjestämiin tapaamisiin, seminaareihin ja työpajoihin sekä edistää tiedonkulkua ja yhteistyötä ohjelman tutkimusryhmien välillä,
- osallistua tutkimusohjelman katsausten, synteiesien ja tiedotusmateriaalin tuottamiseen ja jakaa aktiivisesti tietoa ohjelman edistymisestä ja tuloksista julkisilla ja tieteellisillä foorumeilla.

Tutkimushankkeet osallistuvat ohjelman kuluessa tutkimustulosten käyttäjien kanssa järjestettyihin tilaisuuksiin ja muihin toimiin, joilla välitetään tutkimustietoa sidosryhmille.

5.6 LOPPUARVIOINTI

Tutkimusohjelman toteutus ja tuloksellisuus arvioidaan ohjelman päätyttyä. Arvioinnin toteutus määritellään ohjelman kuluessa, mutta arvioinnissa voidaan ottaa huomioon:

- ohjelman tavoitteiden toteutuminen
- tutkimusohjelman toteutus (koordinaatio, johtoryhmän rooli, osallistuminen ohjelmaan)
- ohjelman vaikuttavuuden toteutuminen
- kansallinen ja kansainvälinen yhteistyö
- ohjelmassa tehdyn tutkimuksen saama julkisuus ja näkyvyys

Arviointi voidaan tehdä osana laajempaa Akatemian tai kansallisen ohjelmakokonaisuuden arviointityötä ja yhteistyössä muiden kansallisten ja kansainvälisten toimijoiden kanssa.

Rahoitettavien tutkimusryhmien tulee raportoida hankkeensa edistymisestä johtoryhmän päätämällä tavalla sekä toimittaa hankkeen päätyttyä tutkimusraportti Suomen Akatemiaan.

Raporteista tulee ilmetä mm. hankkeessa tuotetut tieteelliset julkaisut ja ohjelman puitteissa suoritettut opinnäytetyöt.

6. HAKUOHJEET JA HAKEMUSTEN ARVIOINTIKRITEERIT

Ihmisen mieli -tutkimusohjelman haku on kaksivaiheinen. Ensimmäisessä vaiheessa toimitettava aiehakemus sisältää lyhyen aiesuunnitelman (ks. ohjeet aiehakemuksen laatimisesta liitteineen Akatemian huhtikuun 2012 hakuilmoituksesta, liite 1B). **Aiehaku päättyy 25.4.2012 klo 16:15. Hakuaika on ehdoton.** Ohjelman johtoryhmä tekee Akatemian hallituksen asettamalle ohjelma-jaostolle esityksen hankkeista, jotka aiehakemusten perusteella parhaiten täyttävät ohjelman tavoitteet. Varsinaiseen hakuun kutsuttaville ilmoitetaan ohjelmajaoston päätöksestä kesäkuussa 2012.

Hakijat, joilta pyydetään varsinainen hakemus, laativat täydellisen tutkimussuunnitelman ja jättävät sen verkkopalveluun viimeistään 14.9.2012 klo 16:15. Ohjeet varsinaisen hakemuksen laatimisesta liitteineen ovat Akatemian huhtikuun 2012 hakuilmoituksessa (liite 1A). Hakuaika on ehdoton. Hakemusten tieteelliseen arviointiin perustuen ja ohjelman tavoitteet huomioon ottaen johtoryhmä valmistelee ehdotuksen rahoitettavista hankkeista ohjelmajaostolle, joka tekee rahoituspäätökset viimeistään joulukuussa 2012. Muut mahdolliset kansainväliset yhteishaut toteutuvat rahoittajakumppanien kanssa erikseen sovittavassa aikataulussa.

Aiehakemusten arvioinnista vastaa ohjelman johtoryhmän jäsenistä ja ulkomaisista asiantuntijoista koostuva asiantuntijaraati. Varsinaiset hakemukset arvioi kansainvälinen asiantuntijaraati.

Hakemusten arvioinnissa noudatetaan Akatemian tutkimusohjelmien yleisiä arviointikriteerejä (kts. www.aka.fi > Hakemusten arviointi sekä Hakemusten arviointiohjeet). Yleisten arviointikriteereiden lisäksi MIELI-tutkimusohjelman hakemusten arvioinnissa painotetaan tieteidenvälisyyden ja monitieteisyyden toteutumista, kuten se on ohjelmamuistion 2. luvussa kuvattu. Tämä näkökulma huomioidaan arviointilomakkeen kohdassa ”hankkeen soveltuvuus tutkimusohjelmaan”.

7. LISÄTIETOJA

Tämän ohjelmamuistion saa Suomen Akatemian [www-sivuilta](http://www.sivuilla) osoitteesta www.aka.fi/mieli.

Ohjelmapäällikkö
Mika Tirronen
Suomen Akatemia
Puh. 09 7748 8255

Ohjelmapäällikkö
Mikko Ylikangas
Suomen Akatemia
Puh. 09 7748 8481

Sähköposti: etunimi.sukunimi@aka.fi
Faksi: 09 7748 8299

Postiosoite:
Suomen Akatemia
PL 131 (Hakaniemenranta 6)
00531 Helsinki